

מאת הגאון מו"ר הרב ברוך חירשפלד שליט"א,
ראש כולל עטרת חיים ברוך, קליבלנד חייטס

A SERIES IN HALACHA
LIVING A "TORAH" DAY

בין הריחיים - תכלין מדרג היומיומי - בבא בתרא מא:

The **רמ"א** [ר"ת, ס' י"א] says that if one swears that he will not make a certain sale and he is **שבועה** his **עובר** and makes the sale anyway, the sale is still valid. The **רמ"א** wonders, since he is going against his **שבועה** and being **עובר** **לאו** why don't we apply the rule of **לא יצי עביד לא** **איסור מכירה** is **איסור מצד עצמו**. Here the **רמ"א** explains that the only time we say this rule is if there is a side issue that he made a **שבועה**, but the **מכירה** itself is not a **מעשה איסור**. This is also why the **ברייתא** that brings a case where a **מכירה** or **מכירה** threw a **ברמא** into the **חצר** of the **לוקח** for him to be **קונה** on **Shabbos** the sale remains a valid sale. This is because the **מכירה** is only **אסור** because the **יום** is **גורם**, but the **מעשה**, in of itself is not **אסור**, therefore we do not apply the **דין** of **עלמ' ס' ר"ח**. **אעלמ' ס' ר"ח** points out, that in the above case where he swore not to make the sale, although if he was **עובר** **שבועה** his **עובר** and made the sale anyway it would be **חל**, if he made a **שליח** to do the sale, it would be **בטול**, because of **"אין שליח לדבר עבירה"**.

אלחנן explains that אעל"מ is only שייך when the איסור is on the חלות דין that is created from the action. For example, תמורה, the *issur* is the switching of *Kedusha* that is through the תמורה, so אעל"מ can say that this חלות דין does not take effect. However, when the *issur* is on the מעשה, for example "ואתו ואת בנו לא תשחטו", where the *issur* is not the היתר that happens through the שחיטה but rather the actual מעשה שחיטה, אסור, on this מעשה we don't say אעל"מ, because it was done and how can we undo an action? This is also why a *ratna* done on *Shabbos* is כשר even though it's a לזא, because the *issur* is not on the היתר that comes from doing the שחיטה but on the מעשה שחיטה and on that we don't say אעל"מ.

The **מנחת חינוך** [שס"א, אות ה'] says the only time רבא holds אעל"מ is when the לאו is on a specific מעשה. For example, לא יחליפנו ולא ימיר, the *pasuk* tells us that one does not have the "כח" to be מחליף or ימיר. But when the לאו is said כלל בדרך like regarding שבת – לא תעשה כל מלאכה – we can't learn the *pasuk* that one does not have the כח to do a מלאכה, because if he is *oiver* and builds a house or plants a vineyard, the house is standing and the vineyard is planted! Rather the תורה is saying לכתחילה do not do this מעשה. On this type of לאו we do not say אעל"מ.

R' Yehonoson Eibeshutz ז"ל (Tiferes Yehonason) would say:

“The *Torah* is described as a סם החיים - ‘*prescription for life*’ - a medicine able to purify those who take it. Thus, we are warned not to add nor detract from the *Torah*’s words - ולא תוסיפו ... ולא תגרעו’. A prescription drug is a precise mixture of various substances, and changing the proportions can have toxic effects. So, too, are the commandments of the *Torah* given in the exact and correct proportions, and to change even one single word can have a terrible and deleterious effect.”

Torah Tavlin Publications
34 Mariner Way, Monsey, NY 10952
© All Rights Reserved

Torah Tavlin Publications
34 Mariner Way, Monsey, NY 10952
© All Rights Reserved

מאת תגה"צ רבי גמליאל חזקן רבעוביץ
שליט"א, ר"י שער חשמים ירושלים עיה"ק

ושמדתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר
ישמעון את כל החקים האלה ואמר רק עם חכם ונבון הגוי
הגדול הזה ... (ד-1) - מתוך שלא לשמה בא לשמה

פת"ש: בזאת תחשבו חכמים ונבונים לעיני העמים. דבי רש"י אלו מעוררים
 אה, שכן הטעם שעלינו לשמור את משפטי התורה הוא כי זהו רצון בוראנו
 ובביתנו לקיים רצונו, ולא לשום מטרה אחרת, ולמה אם כן מפתה אותנו התורה
 וד פיקודיה לשם הנאה והתפארות?

עוד דבר פלא אנו רואים מפידרו של רש"י, שהתורה מחשיבה את האומות ונתת 'מתכבד' האיש הישראלי בזה שהגויים מעריצים אותו, ודבר זה דרישה בעיני אור שקבלו ישראל את התורה נתקיים בהם הבטחת בוראנו (שמות יט. ה) תם לי סגולה מכל העמים, והאומות כלפי ישראל הם כבעלי חיים בפני האדם, כן מה כבוד הוא זה לישראל שהאומות מעריצים אותם, הלא עיקר הכבוד הוא לממדיק ולא באלו שאינם ראויים אפילו לתואר 'אדם' (ראה 'יבמות סא.) ססס נדמו. כדכתיב (יחזקאל כב. כ): 'זרמת סוסים זרמתם'.

ובדרך המוסר יש לומר, שהכתוב מדבר לאנשים מ ישראל שדעתם עניה מאוד, כי טיפשותם אינם מבינים את רום מעלתם, עד שנדמה להם שהגויים שיש להם טוב עולם זהו הם המאושרים והמכובדים, ומפני זה הם העריכתם לעניי עולם הזה יסים הם בקיום התורה ובלימודה, עד שאי אפשר לשבר אונם להביאם לירי ידעת שהיו זה המאושר האמיתי, וגלתה תורה שבמצב ענין זה עדיפת לפחותה שיש להם אפילו באמצעים שאינם לשמה כי בלאו הכי יתדרדרו מאוד.

לימודים מאת הרב אברהם זינגל
אבשימין שליט"א, בעמ"ס שדה אברהם

נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם (ישעיה מ-א)
- בענין הנחמה של "נחמו נחמו עמי"

תב המהדיר: שבת נחמו הוא השבת הסמוך אחר ט' באב ושמחו כל העם ודחו לנחמת ביאת המלך, ע"כ: שבת זו נקרא "שבת נחמו" על שם הנחמה בביאת המלך במהרה בימינו. וכ"כ ביוסף אומץ (חלק א' תתצ"ד): "ומפני זה קרדן שבת שאחר ה'ה; אה שבת נחמו על שם ההפטרה. ודאיו להתענג בו יותר מבשאר שבתות השנה, וכן כתב בו שועיב שמעוזה לעשותו כיום טוב", ע"כ: לאור מה הנחמה כאן, ודאיו לעצור וזכור להנאולה, ודעייא עני נמצא בגלות המד הזה, אלא נחמה שם כאן. לבאר הדברים כתיב בקרא (איכה א'): "קרא עליא מועד", הרי ט' באב נקרא מועד. איז אומרים תחנן ביום תשעה באב. ומהו הטעם שנקרא ט' באב מועד? **המשנה** ה' כתב בשם **הגר"א** שהטעם שבנידון תפילין במחנה בתשעה באב, היינו משום כי יצאת הקב"ה אש במקדש ונתכפרו עוונותיהם, וכדכתיב "תם עוונך בת ציון", ושכר חטמו על העציץ וכל האבנים וניצלו מכל ישראל מגזירת כליה", ע"כ". הרי **שאפילו** בתוך הצרה, הקב"ה עדיין ריחם על עמו, ולא נענשו לגמרי במדת הדין. כלפי זה יש לבאר חווה הקרא. "נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם", כלומר. שאפילו

לעילוי נשמת ר'
אברהם יוסף שמואל
אלטר בן ר' טובי ז"ל
ורעינתו רישא רחל
בת ר' אברהם
שלמה ע"ה קורץ

Cities Edition

פרק ד' דאבות

בראתי יצר הרע ובראתי לו
תורה תבלין

TO SUBSCRIBE AND RECEIVE THIS TORAH SHEET WEEKLY GO TO: WWW.TORAHTAVLIN.ORG OR SEND AN EMAIL TO TORAHTAVLIN@YAHOO.COM

נראתה התורה לנכון להורות האץ יכולים להמשיך אותם לתורה, וגילתה שאין לשלול לכך אפילו אמצעים פחותים ביותר, ומותר גם לומר לו שיזכה להתכבד ע"י המכובדים לפי דעתו, על אף שזה נראה כמי שמסכימים עמדם שהגוי הוא מחולל, וגם נעשים כאמורים להם שתורה צריכים ללמוד שלא לשמה, הכל מותר. וגם צריך במקום שאי אפשר להעשיר את דעתם ובלבד שיתחילו להנות בתורה. ואחר שכבר יהגו בתורה כבר תתרחב דעתם ובריבות הימים יתקיים בהם מקרא שכתוב (הדלים יט, ח) 'תורת ה' תמימה משיבת נפש', עדות ה' נאמנה מהכימת' פת"י וגם אם לא יזכו במדה לתורה לשמה כבר לא יהיו פניותיהם פחותים כל כך, שיכל שיהלופו אליהם יתענו הנפשות יותר ויותר עד שיזכו והמאור שבתורה יקרבם אל הש"ת ויזכו גם לתורה לשמה.

ומן חרואי להעתיק את לשונו של **הדומים** (הלכות תשובה פרק י' הלכה א') שמשמש תמצא כדברינו, כי שונים הפחותים מן הבני דעת שאי אפשר לדורם לתורה אלא מתוך שלא לשמה, ח"ל: 'אל יאמר אדם הריני עושה מצוות התורה ועוסק ככחממתה, כדי שאקבל כל הברכות הכתובות בה, או כדי שאזכה לחיי העולם הבא, ואפשוש מן העבדות שהזהירה תורה מהן, כדי שאנצל מן הקללות הכתובות בתורה, או כדי שלא אכרת מחיי העולם הבא, איני ראוי לעבוד את ה' על הדרך הזו, שהעובד על דרך זה הוא עובד מידא, ואינה מעלת הנביאים ולא מעלת החכמים, ואין עובדים ה' על דרך זה אלא עמי הארץ והנשים והקטנים שמחנכים אותן לעבוד מידא, עד שתרבה דעתן ויעבדו מאהבה, עכ"ל.

הרי לך מדרביו שעל אף שברי לבב יורעים שהעבודה צריכה להיעשות לשם שמים אין לנו לשלול הפיתוי לעבודה שלא לשמה לאלו שדעתם עדיין קצרה יקשה להם לקבל עליהם עול מלכות שמים ולעבוד את ה' רק לשם שמים.

הבחינה נערכה ביום חמישי, 15 במרץ 2018, בשעה 18:00. המבחן נמשך 90 דקות. המבחן נערכה בחדר המבחן, ברחוב המדע 1, תל אביב. המבחן נערכה בחדר המבחן, ברחוב המדע 1, תל אביב. המבחן נערכה בחדר המבחן, ברחוב המדע 1, תל אביב.

וזהו חיווק נפלא, שאפילו אור כל הצרות, הקב"ה עדיין אורב עמו ישראל, ומרחם עליהם, וצריך לחיות באמונה, זה על כל צרה וערה שמתרחש, לראמק שאף על פי שהקב"ה נוהג במדת הדק, עדיין הקב"ה אורב את עמו ישראל, וזהו האמונה, וידכל מה דעביד רחמנא לטב עביד", שאפילו כל מה שגראה כמותו הדק, דרי הוא דבר טוב, אף על פי שאין אנו יודעין ומבינים מדוע דרי לטובה, כל מה דחורב ביה, ומקדש, דרי כלל ישראל אברו המקום של השראת השכינה, וזהו דבר שגראה שיהיה שחורא כל כולו מדת הדק, ולא שייך להבין היכי שייך לומר שזהו דבר טוב אבל על זה אמרו חז"ל, שאפילו דבר זה הוא דבר טוב, וע"כ תשעה באב נחשב כיום טוב, שהקב"ה שפר חמתו על העצץ ועל האבנים - ועל ידי זה נתכפרו עוונותיהם של כלל ישראל, ולא נאבדו ע"י כליות ונמצא, דחורבן בית המקדש אף על פי שהיה מדרת הדק, מ"מ עדיין הוא מאהבתו של הקב"ה, ומי שמאמין את זה באמת, יהיה זה סיבה שביטח בהש"ת שיגאלנו שנית מגלות הזה, שהקב"ה עדיין אורב את עמו ישראל, וא"כ זה השמחה של שבת נחמו - שאנו בטוחים שאפילו אור כל הצרות יגלות זהו, הקב"ה יגאלנו שנית דרמיו!

(1) תענית כו: (2) שם (3) במדבר לו-ח, ט (4) משך חכמה
דברים ח:י (5) עיין נמוקי יוסף ב"ב קכא. (6) תענית כו: (7)
הובא במשנה ברורה רלח:ב

מעשה אבות ... סימן לבנים

מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ... (ד-ל)

Jewish life in the city of Nikolsburg reached a peak in the early 19th century, outshining other towns in Moravia. Jews benefited from the relatively benign regime of the Prince von Dietrichstein family, and a thriving community developed on the western slopes of the imposing hill on which stood the princely palace. Nikolsburg, the seat of the Moravian Chief Rabbi, had a well-known *Yeshivah*, many *shuls* and a large graveyard in which many of the famous rabbis of Moravia are buried.

Around the turn of the century, the Jewish community of Nikolsburg decided to set up an *eruv* in the city, to accommodate the *Shabbos* needs of the people. Of course, this was easier said than done. The boundaries of the *eruv* were very specific and detailed, as the streets of the Jewish section of Nikolsburg were narrow and winding. After much deliberation, it was decided that it was going to be necessary to run the wire past the large house on the corner of Quergasse. There was just one problem which had the potential to ruin the entire plan: the owner of the house, a Christian butcher named Topolanski, stubbornly refused to allow the wire to be set up near his premises. This was not so much due to any scruples of his own, as much as acquiescing to the objections of his neighbors, who absolutely refused to allow the presence of this symbol of an alien belief - the *eruv* wire - in their proximity. The governor of the town, to whom both parties appealed for arbitration, not surprisingly, decided in favor of the house owner and the idea seemed to be dead on arrival.

After that, there was only one person who could possibly accomplish anything, and that was the Chief Rabbi, **R’ Mordechai Banet זי”ל**, who was the object of great veneration by both Jews and Christians alike, and whose judgment was accepted unconditionally by all. A deputation of the community elders went to see the *Rav* and explained to him the problem in great deal. In return, R’ Modche, as he was known, answered them in his short and taciturn way, assuring his listeners that he would attend to the problem. And indeed, the very next day, R’ Modche was seen making his lonely way through the streets and alleys of Jewish Nikolsburg, towards the Quergasse.

Topolanski was sitting in front of his house relaxing and smoking his pipe. As he saw the Rabbi coming, he rose and walked a few steps towards him. After all, it was a great distinction when this famous man paid him the honor of a visit.

R’ Modche, explained the reason for his visit. Topolanski responded with a bewildered shaking of his head and a torrent of objections. He insisted that he himself was not an enemy of the Jewish people, but the neighbors will complain and that is why he was unable to accede to the Jewish community. And anyway, he said for good measure, the authorities had decided against the whole thing so there was no point.

The Rabbi listened quietly and then replied, “As the authorities have decided in your favor, no one can make any complaint against you or force you to comply with any wish of mine. But pay heed to my words: All the different religious confessions which divide humans and fill them with blind hatred for one another, are G-d’s children, and are all equally valued in His fatherly heart. Thus, you need not be afraid of complying with my request and allowing the *eruv*. Furthermore, you and your descendants will be richly rewarded. I shall bless your house, which will for all time, protect it from fire.”

Topolanski was speechless and in awe. He had heard too many wondrous things about the Rabbi, not to believe him now. After a moment’s silence he agreed to comply with the request and some days later the *eruv* was set up.

And what R’ Modche had promised came true. Huge fires engulfed the city during the 18th century, but when a terrible fire destroyed almost the entire city of Nikolsburg in the 1830’s, one house was protected from the flames. Time and again, as was common in the olden days of the nineteenth century, and once again during the last fire, the biggest ever in Nikolsburg, in the confusion of flames, smoke and rubble that so often fell upon the city, the Topolanski house always remained unaffected. The flames seemed to be brought to a halt before they reached that house - thanks to the rabbi’s blessing.

תורת הצבי על הפטרות A PENETRATING ANALYSIS OF THE WEEKLY HAFTORAH BY AN UNEQUALLED HISTORIAN נחמו נחמו עמי יאמר אליכם ... (ישעיה מ-א)

“*Nachamu Nachamu Ami!*” These are the eternal words of *Yeshaya HaNavi* who declared that *Hashem* wishes for His children to be comforted even after deserving of and receiving terrible punishments. But while these words are meant as a present comfort in the aftermath of the terrible destruction and pain wrought on *Klal Yisroel*, it is interesting to note that the *Navi* made this declaration years before the actual *Churban* took place.

R’ Tuvia Lesitzin זי”ל (Sefer Kerem Tuvia) says that this interesting point is in fact what underscores a fundamental ideal of Judaism. He explains that *Chazal* teach us that Jews should always try and see the positive in difficult situations and while we do our best, it is by no

means an easy feat. *Yeshaya HaNavi* made this declaration prior to the actual destruction so that when *Klal Yisroel* will be forced into exile, they will have some vestige of hope to cling to. As they were being bound, shackled and dragged down to *Bavel*, they already knew that they could rely on *Hashem* to comfort them and ultimately redeem them.

What is truly amazing is that *Yeshaya HaNavi*’s timeless message, while it offered *Klal Yisroel* an assertion of comfort which helped them back then get through the tough times, is still a relevant message of comfort which enables us – thousands of years later – to draw comfort in the knowledge that the coming of *Moshiach* and the ultimate *geula* is just around the corner.

ואתהנן אל ה’ בעת ההיא לאמר ... (ג-ב)

Moshe Rabbeinu stormed the heavens for permission to enter ארץ ישראל. He *davened* 515 תפילות. Alas, (כמנן ואתחנן). *Hashem* denied his pleadings. One would think, therefore, that Moshe had no connection to the land, but as I once heard, in the name of **R’ Refoel Schorr *shlita***, the exact opposite is true. Moshe, through his *davening*, became even more connected. When one very much desires an item and constantly prays for it, he creates a *kesher* with the object of those prayers. Perhaps we can speculate that א”י, which is notably connected to *tefillah*, became so linked through Moshe’s intense supplications.

This *machshava* can help us to better understand a *churban*-related *Medrash*. A famous philosopher once met *Yirmiyahu Hanavi* and found him weeping over the destruction of the *Bais HaMikdash*. He asked him two questions. One, you’re a prophet - a wise sage. Why are you crying over the loss of a building constructed of wood and stone? Second, what will your crying accomplish? It won’t bring back the temple. *Yirmiyahu* responded as follows: You, as a philosopher, must be troubled by many unanswered philosophical questions. Go ahead, ask me any them. In short order, *Yirmiyahu* successfully resolved all his problems. The gentile was awestruck. The *Navi* then continued. You should know that all my wisdom was derived from that structure. Hence, it was not merely a physical edifice. That is why I’m weeping. With regard to your second question, you, as a non-Jew, cannot begin to comprehend the answer, just as we, as the children of G-d, cannot begin to comprehend the question. Even though the rebuilding of the *Bais HaMikdash* may not be in our control, the mere fact that we long for it, and cry for it, creates an awesome physical bond to it, and aids us in cultivating a very real relationship with *Hashem*.

When *Hashem* sees our desire, he will hopefully return it to us. If, tragically, this does not happen, then on this *Shabbos Nachamu*, let us internalize this concept and continue to yearn for the speedy rebuilding of the

משל למח הדבר דומה ויאמר ה’ אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה ... (ג-ב)
R’ Aharon Kotler זי”ל, was one of American Jewry’s greatest *Torah* leaders. After the turbulent years of WWII, when the Jewish world was in need of so much guidance and direction, especially in America, R’ Aharon was at the forefront of it all. He was personally involved in assisting countless groups and individuals, as well as leading and directing many communities and organizations.
Once, **Reb Meir Pantel זי”ל** and **Reb Yosef Friedenson זי”ל**, were talking with R’ Aharon about an important communal matter. Suddenly, R’ Aharon stood up and apologized for not being able to talk with them any longer. He had an urgent matter elsewhere, he explained, and had to immediately attend. R’ Aharon was on edge. It was obvious that he was anxious and in a big rush.

וקי ה’ החליפו כח יצורו אבר כנשרים ירצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו ... (ישעיה מ-א)
EDITORIAL AND INSIGHTS ON MIDDOS TOVOS FROM THE WELLSPRINGS OF R’ GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

This is the *Shabbos* we’ve all been waiting for! *Shabbos Nachamu*, when *Hashem* so lovingly comforts His people after three long weeks of mourning. But the amount of comfort we feel truly depends on us! This month, the saddest month of the year is called “*Menachem Av*” which literally means “Comfort the Father” signifying quite clearly the *avodah* of this period. We, the beloved children of *Hashem* must comfort our Father, Who is in terrible pain over the *Churban*. WE must look for every opportunity to console *Hashem* and ease His pain. How do we do this? Firstly, we comfort others by FEELING their pain. But there is another great way to be *menachem* our Av, and that is by bringing Him *nachas*! Now think to yourself as a parent, what brings you *nachas*? The answer is clear: when your kids get along!

The *Bais HaMikdash* was destroyed because of *Kamtza* and *Bar Kamtza*. Isn’t this puzzling? We can understand that *Bar Kamtza*, who was thrown out of the party, had a hand in the *churban*, but what did *Kamtza* do? His good friend made a big party and he wasn’t even invited. One answer is that if *Kamtza* was such a close friend of the host, he should never have allowed his friend to have such an enemy! We should all stop at this time and think: Is there anyone I know that has an enemy? Do I, in fact, have an enemy? What can I do to make peace, since this is truly a *nachas* and comfort to *Hashem*.

On *Shabbos Nachamu*, *Hashem* comforts us. But let us remember that *Hashem* is our shadow - "ה' צלך" - and He treats us the way we treat Him. The more we pray, we *daven*, and we pour out our hearts and innermost desires and feelings, we develop a real, genuine, strong, unbreakable bond with our Father in Heaven. Let us maximize this *nechama* by truly and continuously striving to be “*Menachem OUR Av*”. May all the *tefillas* of *Klal Yisroel* merge together to realize the words of the *Navi* במרה בימינו אמן, and we shall be truly comforted with the rebuilding of the *Bais HaMikdash*.